

BIBLIOTECA BATTHYANEUM

Prof. MELANIA HANCIU

Clădirea Bibliotecii Batthyaneum a fost construită în anul 1719 și a adaptat, până în 1783, o biserică a Ordinului călugărilor trinitarieni. După ce a suferit unele modificări, în imobilul respectiv a funcționat, până în 1792, un depozit al armatei, după care a intrat în proprietatea Episcopului romano - catolic al Transilvaniei, Ignatius Batthyany, care a transformat-o în bibliotecă și a dotat-o cu un observator astronomic.

Ca să inzestreză noul așezământ de cultură, episcopul Ignatius Batthyany a achiziționat un mare număr de cărți, manuscrise, incunabile și codice, cu caracter teologic, filozofic, istoric și științific. Cărțile, de o valoare inestimabilă acum, sunt editate în perioada dintre secolele IX - XVIII.

Inițial, la parterul somptuasei clădiri a funcționat o tipografie și o legatorie, la primul etaj biblioteca, iar la cel de-al doilea nivel, episcopul a înființat un observator astronomic.

În 31 iulie 1798, printr-un document aflat în original în posesia bibliotecii, episcopul Ignatius Batthyany donează "... Bisericii și provinciei Transilvania" biblioteca și institutul astronomic, cu obligația ca nici biblioteca și nici observatorul să nu fie transferate din Alba Iulia. La 17 noiembrie a aceluiași an, episcopul Ignatius Batthyany moare subit, iar

instituția în care a "... jertfit 30.000 de forinți" este revendicată de urmașii naturali ai acestuia. Procesul dintre rudele raposatului prelat și Capitulul Romano Catolic este finalizat la 3 februarie 1815, în favoarea instituției bisericești.

Dupa Tratatul de la Trianon din 1920, toate bunurile publice și private ale provinciei Transilvania, printre care și clădirea Bibliotecii Batthyaneum, devin proprietatea Statului Român.

Cu toate că, în 1927, la 10 mai, se încheie un concordat între Sfântul Scaun și Guvernul României, prin care sunt recunoscute drepturile de proprietate ale Diecezei Romano Catolice de rit latin din Transilvania asupra averii ecleziastice, și implicit asupra Bibliotecii Batthyaneum, ultima întâbulare, din 17 mai 1990, se încheie pe numele Bibliotecii Naționale a României - Filiala Alba Iulia, cu numărul 1566.

Bibliografie

1. Anghel, Gh.; Măhăra, Gh.; Anghel, E.: *Alba - Ghid turistic al județului*, Ed. Sport-Turism, București, 1982.
2. Anghel, Gh.: *Alba Iulia*, Ed. Sport-Turism, București, 1987.
3. * * * *Breviar*, Alba Iulia, 1993.
4. * * * *Localitățile județului Alba*, Alba Iulia, 1991